

TURIST KLUB KYSUCKÝ LIESKOVEC 1983 – 2013

Správa k 30. výročiu založenia Turist klubu v Kysuckom Lieskovci

Na úvod je vhodné povedať, že turistika je jednou zo súčasťí aktívneho života, kde sa snúbi vlastná zdatnosť, pevná vôle a krásu pre svoju neutíchajúcu silu a hĺbku obohatenia každého, kto sa slobodne a dobrovoľne oddal turistike, zostáva neodmysliteľným formovateľom človeka.

Stál so pri zrade Turist klubu a celých tých 30 rokov prežíval všetko to, čo turistika prináša. V tejto stručnej správe sa chcem aspoň trochu pokúsiť načriť do histórie, predstaviť skôr štatistický súhrnu dalostí a činností spojených s našim klubom.

Začiatky turistiky v Kysuckom Lieskovci sa začali formovať jednotlincami či skupinkami už koncom 70-tych rokov 20. storočia, ako boli Pius Kolibáč a Milan Paršo, druhá skupina Ján Rajtek, Martin Rajtek, Milan Martíkán a Anna Franeková, tretia skupina Bohuš Podpleský a Jaroslav Borák. Po vzájomnej dohode Pius Kolibáč a Ján Rajtek vytvorili 12 člennú skupinu, ktorá sa v roku 1982 zúčastnila XXIX. celoštátneho letného zrazu turistov, ktorý sa konal v Dolnom Vadičove. Táto skupina na zraze už mala aj svoju vlajku pod názvom Turist Kysucky Lieskovec. Do konca roka sa táto skupina natoľko sformovala že koncom januára 1983 bol na ustanovujúcej schôdzi oficiálne založený Turistický oddiel telovýchovnej jednoty v Kysuckom Lieskovci. Na zakladajúcej schôdzi bol zvolený výbor v zložení : Pius Kolibáč – predseda, Milan Paršo – podpredseda, Ján Rajtek – tajomník a organizátor turistickej činnosti, Bohuš Podpleský a Martin Rajtek – členovia výboru. Členskú základňu tvorilo cca 20 členov. Spomeniem aspoň tých aktívnejších : Anna Kečková, Ľubica Kečková, Vincent Blaho, Milan Mitka, Štefan Šupol, Ján Kekely, Jaroslav Kavčiak, Martin Šupol, Eva Šupolová, Barbora Balková, Lídia Kačeríková, Katarína Macejková, Zlatica Hmirová, Vlasta Lehotská, Irena Stopková, Zdeno Hmira a ďalší. Oddiel si vytvoril plán činnosti a za pomoci TJ sa zabezpečil základný materiál a výstroj. Prvá oficiálna túra bola uskutočnená 6.3. 1983 a to výstup na Ľadonhoru. Od tohto obdobia sa začala aktívnejšia plánovaná turistická činnosť. Turistike, ako telovýchovnému odvetviu, sa členovia venovali po celý rok, pričom sa zachovávala rozmanitosť a pestrosť pri rôznorodých presunových prostriedkoch – pešo, vysokohorská turistika, lyže, cykloturistika. Činnosť sa vhodne spájala s kultúrno – poznávacou činnosťou a osvojovaním si určitých odborno – technických vedomostí a zručností potrebných na zabezpečenie pohybu a pobytu v prírode. Činnosť bola motivovaná turistickou klasifikáciou – formou zápočtových cieci a plnením podmienok výkonnostných tried, tematických a výkonnostných odznakov. Turisti v krátkom období získali III., II., I. výkonnostnú triedu a plnili najvyššiu majstrovskú triedu. Okrem našich akcií sme sa zúčastňovali aj na akciách poriadaných ako regionálne a celoštátne. Naše akcie, ktoré si turisti obľúbili, sa stali každoročne poriadanými akciami ako napr. Veľkonočný prechod Malou Fatrou, Májový výstup na Veľkú Raču, Letný zraz turistov na Pleši, Celoštátny zraz vysokohorských turistov v Západných neskôr vo Vysokých Tatrách, Národný výstup na Kriváň, Jesenný zraz vysokohorských turistov na Roháčoch, Ďialkový prechod na Kubínsku hoľu, Za Martinom na bielom koni, Vianočný výstup na Ľadonhoru.

V januári 1985 bol zvolený nový výbor v zložení : Ján Rajtek – predseda, Bohuš Podpleský – podpredseda (tieto funkcie vykonávajú dodnes), Anna Čaplická (Kečková), Martin Rajtek a Štefan

Šupol – členovia výboru. Do klubu v tomto roku pristúpili Mária Paršová, Ľubomír Kubánek, Jaroslav Psota, Milan Maruniak, Štefan Mitka, Tibor Bartek zo Staréj Bystrice a hohosťujúci František Lonc z Turia. V tomto roku sa založil turistický oddiel mládeže pod vedením Anny Čaplickej (Kečkovej). Po niekoľkých rokoch TOM viedla Mária Paršová. TOM mal svoj plán činností zameraný na rekreačnú a pešiu turistiku. Deti pod vedením Márie Paršovej sa sa ešte pravidelne zúčastňujú Regionálneho otvorenia jarnej turistiky na Vrchrieke a Ukončenia letnej turistiky na Vojtovom vrchu v Javorníkoch a ďalších akcií či už prostredníctvom nášho klubu, alebo cez CVČ v Kysuckom Lieskovci za dozoru našich členov.

Za pomerne krátku dobu sme dosiahli vysokú aktivitu vo všetkých presunových disciplínach za čo nám OV ČSZTV udelil pochvalné ocenenie. Po nadobudnutí určitých skúseností a kondičnej príprave na horolezeckých cvičných skalách pod Ostrým, v Kysuckej Vrchovine, Porúbke, Manine a vo Vysokých Tatrách aktívnejší členovia svoju činnosť začali presadzovať v oblasti vysokohorskej turistiky a horolezeckve. Títo členovia si urobili kurzy cvičiteľa, inštruktora vysokohorskej turistiky (VHT) a cez JAMES kurz horolezeckej školy vo Vysokých Tatrách. Z tejto aktivity vyšlo to, že v roku 1988 sme založili oddiel VHT zaregistrovaný v sekciu VHT KST. Týmto sa začala éra vysokohorskej činnosti v oddiely ako jedna z hlavných úloh oddielu. Poniektoři sa zaregistrovali aj v horolezeckom spolku JAMES. Do plánu práce, okrem činnosti v slovenských pohoriach, sa čoraz viac zaraďovali zahraničné vysokohorské cesty do vysokých hôr, zväčša ako reprezentácia sekcie VHT pod vedením Mariána Petrinca, vtedajšieho predsedu sekcie VHT KST.

V roku 1992 došlo k odlúčeniu turistického oddielu od telovýchovnej jednoty Kysucky Lieskovec a zaregistrovali sme sa ako samostaný právny subjekt pod názvom Turist klub Kysucky Lieskovec a naďalej sme zostali v KST. V priebehu 90-tych rokov pribudli ďalšie ročníkové akcie poriadane dodnes – Otvorenie jarnej turistiky na Vrchrieke, Ukončenie letnej turistiky na Vojtovom vrchu, Letný tábor na Rovniach pri kaplnke, Polnočný vianočný výstup ku kaplnke, Mikulášsky prechod Malou Fatrou (bilancia celoročnej činnosti VHT), Silvestrovský výstup na Veľký Rozsutec, 16 ročníkov a posledné 2 ročníky ako Lieskovsko – lodňanský okruh, Za lieskovským lišiakom na bežkách a Zimné táborenie na Kysuciach. Toto zimné táborenie je ojedinelou akciou svojho druhu, má medzinárodný charakter, každoročne – už 16 rokov je uvádzané v medzinárodom kalendári zimných táborení. Trvá 3 dni, 2 noci a má svoj program – stanovanie a bivakovanie v teréne, ohnisko, pohyb v horskom teréne, príprava jedál na ohni, súťaž o najkrajšie fotografie na tému turistika, príroda a momentky. V Čechách má táto akcia dobrý ohlas a predseda lyžiarskej sekcie Klubu českých turistov nám udelil pochvalné ocenenie. Navyše si vedieme kroniku zimného táborenia a už teraz to je dosť hrubá kniha.

V roku 1996 do klubu prišli ďalší noví aktívni členovia – Július Mokáň, Ladislav Kadlus, Monika Kavčiaková a čoraz viac na naše VHT akcie prichádzali aj ďalší turisti z iných klubov ktorí sa venovali vysokohorskej turistike. Pre týchto vyznávačov VHT sme v roku 1996 založili Kysucky vysokohorský klub (KVK) s regionálnou pôsobnosťou. Do tohto klubu sa zaregistrovali – Jaroslav Tarana, Iveta Taranová, František Poštek, Gabriela Kubalíková, Marián Hruška, Pavol Urban, Ľubomír Kuljovský, ale aj z ŠKT Kysucké Nové Mesto František Žabka, Miroslav Mazúr, Ondrej Tulec, Ján Ceniga, Teodor Braciník, Pavol Chovaňák a ďalší.

Na tomto mieste je potrebné spomenúť časovo, fyzicky, psychicky ale aj finančne náročné výpravy v zahraničných vysokých horách. Spomeniem len tie cesty, ktoré absolvovali členovia turist klubu KYSUCKÝ LIESKOVEC Európa : Krkonoše, Šumava a Jeseníky v Čechách, Tatry a Bieszady v Poľsku, Škandinávske pohorie vo Švédsku a Nórsku, Alpy v Rakúsku, Nemecku, Švajčiarsku, Francúzsku, Taliansku, Korzika vo Francúzsku, sopky na Apeninskem poloostrove, Dolomity v Taliansku, Poloniny na Ukrajine, Fagaraš,

Retezat a Rila v Rumunsku, Stará planina a Pirin v Bulharsku, Julské a Kamnické Alpy v Slovinsku, pohoria v Chorvátsku, Bosne a Čiernej hore, Pyreneje a Siera Nevada v Španielsku.

Afrika : Veľký Atlas v Maroku, Tahat v Alžírsku, Gran Kanária na Kanárskych ostrovoch.

Ázia : Kaukaz, Pamír, Čan – Šan, Altaj v Rusku, Himaláje v Tibete, Himaláje v Nepále, Beital Ding v Číne, Demaved v Iráne, Kope Tijag v Turkmensku.

Amerika : Južná Patagónia v Argentíne a Čile.

Spomienom aj zopár najznámejších vrcholov z menovaných pohorí na ktoré naši turisti vystúpili: Imjatse 6000m, Kalapathar 5545m, Altun – Shan 5454m, Elbrus 5300m, Mont Blanc 4807m, Monte Rosa 4634m, Parrot Spitze 4436m, Matterhorn 4478m, Džabal Tubkal 4165m, Puta Felic 4130m, Gran PAradiso 4020m, Pico del Teide 3718m, Mulhacen 3478m, Kastor 4235m, Marmolada 3342m, Pico del Aneto 3404m, Tofana Rozes 3225m, Beital Ding 3050m a ďalšie. Dovedna bolo uskutočnených 57 zahraničných cest, čo predstavuje 270 výstupov na vrcholy hôr.

Za zmienku stojia dve výpravy do Himaláji. V roku 1999 naše dve odchovankyne, členky klubu od roku 1982 Anna Čaplická (Kečková) a Ľubica Kečková sa zúčastnili prvej slovenskej ženskej horolezeckej výpravy do Himaláji - Anna Čaplická ako vedúca výpravy. Aj keď Anna neskôr mala v Tatrách ľažký úraz na nohu, nič ju neodradilo od toho aby sa s Monikou Galiovou (Kavčiakovou) v roku 2005 opäť zúčastnila druhej slovenskej ženskej horolezeckej výpravy do Himaláji. Taktiež ako vedúca výpravy a dokonca s barlami a so zošróbovanou nohou.

Počas niektorých výprav do zahraničných ale aj našich pohorí naši turisti zažili rôzne extrémne až nebezpečné chvíle. V Alpách na kolmej 500 m vysokej skalnej stene nás zastihla búrka a blesky švihali okolo nás, keď Laco v zlomku sekundy stihol odopnúť karabínu z oceľového lana do ktorého streliл blesk, keď Bohuš s Gabikou do tela dostali elektrický výboj po blesku a balansovali na lane, keď Tiborovi v hustej hmle chýbalo 5 cm od smrteľného pádu do prieplasti, keď sa Anke ulomil obrovský balvan a padala s ním dole stenou a ten jej rozsekol nohu a vrtuľník ju musel odviesť do nemocnice, ale aj stretnutie s ozbrojenou bandou v Kaukaze, stretnutie s ozbrojenou gardou v Iráne kde Martina zajali na 4 dni len preto, že mu v ruksaku našli fláštičku slivovice a všetkým povybíjali karty z mobilov a fotoaparátov. Jednému neskúsenému, nedostatočne vystrojenému a vyzbrojenému turistovi sme zachránili život keď v rakúskych Alpách pri zdolávaní ľažkej čiernej feraty nezvládol jeden úsek, spadol a omráčený ostal vysiť na lane, ale na šťastie sme boli na blízku. Vytiahli sme ho, pomohli sme mu dostať sa zo šoku a odviedli ho na bezpečné miesto. Tu sa potvrdilo pravidlo, že neskúsený turista bez dostatočnej fyzickej a psychickej prípravy, výstroje a výzbroje nemá čo v horách hľadať. Toto všetko a ďalšie iné turisti prekonali. Ale šli sme ďalej. V konečnom dôsledku sila vôle, túžby a toho krásneho čo príroda dáva a čo v našich srdeciach zostáva je oveľa silnejšie.

Pri príležitosti 20. výročia Turist klubu v roku 2003 som 4 našim členom udelil titul „Čestný kysucký vysokohorský turista“ ako prvým na Kysuciach – Anke Čaplickej (Kečkovej), Bohušovi Podpleškému, Martinovi Rajtekovi a Ľubomírovi Kubánkovi.

Vrcholovou akciou Turist klubu v roku 2005 bolo zorganizovanie celoslovenského stretnutia vysokohorských turistov v Kysuckom Lieskovci. Na tomto stretnutí sa zišlo okolo 200 VHT turistov z celého Slovenska. Na programe bola prezentácia 18 filmov z vysokých hôr, výstava o činnosti kysuckých VHT turistov, beseda, bolo zabezpečené občerstvenie a jedlo. Ako povedal Marián Petrinec, Bývalý predseda sekcie VHT KST, táto akcia bola jedna z najvydarenejších a dodal, že lieskovskí VHT turisti nemalou čiastkou prispeli k rozvoju VHT na Slovensku.

V roku 2010 sme po dvojročnej skúšobnej príprave do klubu prijali ďalších aktívnych turistov – Bohuša Paršu, Anku Paršovú, Pavla Franeku a Ľudmilu Franekovú. Svoju aktivitu preukázali už výstupom na Jastrabiu vežu, Lomnický štít a Gerlachovský štít v rámci celoslovenského zrazu VHT

turistov vo Vysokých Tatrách v roku 2012. Ďalej výstupom na Roháčoch v Západných Tatrách, výstupom na Chopok v Nízkych Tatrách, výstupom na Pilsko, Babiu horu a ďalšie vrcholy.

Od roku 1982 máme v centre obce svoju turistickú vitrínu, ktorá slúži na informovanie o našej činnosti, plány, foto zábery, propozície, plagáty, mapy a ďalšie informačné texty. O túto vitrínu sa starám ja už celých 30 rokov.

Ďalšou kapitolou, okrem turisticko – športovej činnosti, počas celých 30 rokov bola snaha brigádnicky pomôcť obci Kysucký Lieskovec a jej okoliu a realizovať vhodné verejnoprospešné aktivity. Boli to brigády na čistení priestranstiev, výsadbe zelene, výstavbe lyžiarskeho vleku, kultúrneho domu, poľnohospodárskeho družstva, ochrana mokrade, oprave a vyznačenie turistických a lesných chodníkov. Našim dielom je turistický chodník Hrebeňovka Kysuckej vrchoviny, chodník Kysucký Lieskovec – Klubina – Veľká Rača, chodník Povina – Žihlavny – Čiernatín, ďalej úprava studničiek – podarilo sa nám nájsť v Javoríkoch minerálny prameň, ktorý sme zastrešili, pokrstili a zrealizovali prístupový chodník. Ďalej sme sa podieľali pri spoločenských podujatiach, pri 555. Výročí obce sme urobili výstavu starožitností, výzdobu javiska, výstavu turistiky, horolezectva a prírody. Organizovali sme spoločenské a tanečné zábavy, neskôr ples VHT turistov a horolezcov v reštaurácii U drevorubača v Oščadnici.

Našou však najvýznamnejšou aktivitou od roku 1993 je realizácia nášho projektu telesného a duchovného areálu v Rovniach v katastri obce Kysucký Lieskovec. Vedie tadiaľ žltá značkovaná turistický chodník do Klubiny a ďalej na Veľkú Raču, alebo do Starej Bystrice. V roku 1993 sme obecnému úradu predstavili náš zámer tohto projektu.

V roku 1994 – 1995 sa nám podarilo na horskej čistine Rovne postaviť kamennú kaplnku. Nebolo to ľahké. Na dva týždne sa v klubinskom kameňolome postavili stany, vysiac na horolezeckom lane sa ručne páčili kamenné bloky a na zemi sa ručne otiesávali na kamenné kvádre z ktorých sme postavili kaplnku. Kaplnka je postavená v ľudovom štýle, pokrytá dreveným šindľom. Okolo kaplnky sme postavili kamenný oporný múrik so šindľovou strieškou, postavili sme drevenú zvoniciu, prístrešok, informačnú mapu, smerovník, upravili priestranstvo na stanovanie, vyklčovali nežiaduce porasty a upravili okolie na lesopark. Od roku 1995 sa o tento priestor pravidelne staráme, udržujeme, kosíme trávu, budujeme, spoluorganizujeme verejné akcie na tomto mieste. V roku 2009 obecný úrad upravil prístupovú cestu, vybudovala sa krížová cesta a našim najväčším snom bolo postavenie chaty. V roku 2009, vďaka niektorým poslancom obecného úradu a sponzorom, sa nám tento sen splnil. Koncom roka 2011 už stala na Rovniach turisticko – verejná chata. Objekt mal charakter pre potrebu turistických a obecných akcií. Svojou veľkosťou s prístreškom (13x8 m), funkčnosťou (kvalitná pec, stoly, lavice, elektrina cez centrálu) plne postačovala pre požadovanú činnosť. Túto chatu som projektoval tak aby vhodne zapadla do priestoru, aby niesla prvky ľudového staviteľstva ako kaplnka a robila dojem horskej koliby. Mali sme neopísateľný pocit nadšenia, zvlášť 9.1. 2012 kedy sa konala úžasná trojkráľová akcia s obrovským kladným ohlasom a s počtom 300 návštevníkov. 4. 2. 2013 sme uskutočnili prejazd na bežkách „Za lieskovským lišiakom“ s cieľom na tejto chate. Bolo to nadšenie sadnúť si vo vyhriatej chate, dať si kapustnicu s bravčovinkou a hríbami, k tomu teply čaj s rumom a užiť si to sedenie v chate na Rovniach. Ako turisti sme si už nemohli priať nič viac . V ten deň sme si povedali, že o toto dielo sa budeme vzorne starať, zveľaďovať ho pre nás a pre návštevníkov Rovní a pre budúcu generáciu. Bohužiaľ o týždeň – 12.2. 2012 nie našou vinou chata úplne vyhorela. Tisíce eur a stovky zadarmo odpracovaných hodín pri výstavbe chaty vyšli do ľustu.

Tu už končia veškeré moje slová. Toto všetko je len zlomok našej 30 ročnej činnosti na poli turistiky osobného a verejného života.